

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

октобар 2020 / број 46

10/2020

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година IV, број 46,
ОКТОБАР 2020.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор;
дипл. правник Владимир Сајчић,
мр Жељко Албанези;
мр Јован Чанак;
др Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;
Соња Николић, виши саветник у Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Birograf Comp d.o.o., Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

„Права снага човека није у нагонима, већ у непоколебљивој, спокојној тежњи према добру које човек одређује у мислима, изражава у речима и спроводи у делима.”

Лав Толстој

Силази Марица у два сата по подне у радионицу и виче: „Милутине!”

Не чује је муж јер транзистор трешти на сав глас. „Милутине”, понови она и угаси радио.

Искочи Милутин испод аута, сав рашчупан и са ратничким бојама по лицу од товарне масти: „Шта се десило, Марице?”

„Ништа се није десило, па зар мора нешто да се деси, па да ја сиђем у радионицу”, мршти се Марица.

„Боже, Марице, што ме сад лудим правиш, па кад си задњи пут изашла из канцеларије, а да увелико није био већ мрак?”

„То ме и мучи”, седа Марица на столицу и придржава руком главу, „не слути на добро. Прокњижила сам све што је требало, нема ништа ново од прописа, нема неких најављених личности у медијима, а ни на Фејсу не драме. Неће ово на добро, ово је као затишје пред буру, сва сам се најезила.”

Гледа је Милутин и ћути. Ако каже да то није никакво предсказање и да је нормално да човек у разумно време заврши са својим послом и да исто тако није нормално да се, као претходних пар месеци, само нека халабука диже, све ненормално и ванредно, од стања до уредби, закључака и мера које је требало наврат-нанос применити, изазваће ерупцију вулкана звани Марица. Зато ћути.

„Одох ја код Зорке, нисам била код ње да ми гледа у шољицу још од лани, кад поче она лудорија са сакупљањем рачуна за гориво, кад ми је тако мудро видела у тозу да је време да започнем свој посао и да се макнем из оног бункера.”

Оде Марица, а Милутин поново појача транзистор. Не ваља јој кад хоће да пресвисне од посла, кад ноћи над порталом не би ли погодила прави тренутак кад ће тај исти да „очепи” да јој прође пријава или извештај, кад у сред ноћи зову клијенти у потрази за залуталим ковид парама, кад од еко-таксе настаде паника и куку-леле, како, ко и када да преда неки образац. А онда не ваља ни кад наиђе нормалан дан, па уместо да му се радује, она и од тога прави себи зебњу и напетост. Боже, ваља ли нам када? Мени ваља, закључи Милутин, али то мора да остане неизречено јер једино тако ће осећај задовољства остати нетакнут и неукаљан. Обриса се пучвалом по челу и леже опет под ауто.

Живот – то су промене. О њима се говорило одувек, као што се и развијала људска свест о њиховој неминовности, а нарочито се говори данас, у време када живимо императив промене. У еволуционој биологији постоји феномен који је описан као „хипотеза Црвене краљице”. Назив је преузет из романа Луиса Керола „Алиса иза огледала”. У трци са Црвеном краљицом (шаховска фигура) Алиса се, упркос непрекидном трчању, није померала са истог места. Тада је рекла: „Па, у нашој земљи обично стигнеш на неко друго место уколико брзо трчиш дуже време, као што ми то сада чинимо.” „Спора је то нека земља”, одговорила је Црвена краљица, да би одмах затим додала: „Видиш, овде је потребно да трчиш колико год можеш да би остала на истом месту. Уколико желиш да стигнеш негде другде, мораш да трчиш бар дупло брже од тога!”

Промене многи доживљавају као нелагодност. Ипак су промене добре и значе напредак. Стајати у месту у свету који се стално мења, ако ништа друго, представља апсурд. Промене нам помажу да се прилагођавамо, да учимо, да се развијамо и напредујемо. Помажу нам да будемо стабилнији, флексибилнији, паметнији и успешнији. Универзум се не врти око нас. Ни наша галаксија није у његовом центру. Овај једини живот који имамо у исто време даје нам и могућност и бреме да обликујемо своје окружење на начин који ће нам обезбедити срећу и благостање. Некада ћемо реаговати тако што ћемо се прилагођавати. То се зове опстанак. Некада ћемо реаговати тако што ћемо промене проузроковати и спровести. То се зове напредак.

др Маријана Жиравац Младеновић
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

**Захтев за паушално опорезивање и остале карактеристике пословања предузетника
паушалаца**

1	Захтев за паушално опорезивање	7
2	Плаћање пореза и доприноса на паушални приход	8
2.1	Предузетник паушалац који је истовремено у радном односу	8
2.2	Плаћање до доношења решења за наредну годину	10
3	Вођење књига	10
4	Престанак права на паушално опорезивање	10
4.1	Промена делатности	11
4.2	Евидентирање у систем ПДВ-а	11
4.3	Остваривање промета већег од 6.000.000 динара	12
4.4	Улагање других лица у делатност предузетника	12
4.5	Одустајање од паушалног опорезивања по вољи предузетника	13
5	Пореске пријаве које се подносе приликом престанка права на паушално опорезивање	13
6	Пореске пријаве које се подносе приликом преласка из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање	15
7	Утврђивање укупног годишњег промета	15
8	Спољнотрговинско пословање предузетника паушалаца	18
9	Обавеза интерног обрачуна ПДВ-а	19
10	Обавеза плаћања пореза на добит по одбитку	19
11	Обавеза плаћања пореза на доходак по одбитку	19
12	Располагање новцем на рачуну	20

Стална средства намењена продаји и престанак пословања

1	Правила признавања	22
1.1	Губици од умањења вредности и њихово сторнирање	24
1.2	Престанак признавања	24
1.3	Презентовање престанка пословања	25
2	Рачуноводствено евидентирање сталних средстава намењених продаји и средстава пословања које ће бити обустављено	25
2.1	Стална имовина која је прибављена ради даље продаје	25
2.2	Стална имовина која је била коришћена, за коју је донета одлука о продаји	26
2.3	Промена плана продаје – рекласификација на сталну имовину	30
3	Престанак пословања	32
4	Рачуноводствена и пореска амортизација	33
5	Утврђивање капиталног добитка приликом продаје	34

Улагање у уделе или акције других друштава

1	Улагања у зависна друштва	36
1.1	Примена МСФИ	37
1.2	Примена МСФИ за МСФ	39
1.3	Примена Правилника за микро и друга правна лица	41
1.4	Примери књижења улагања у капитал зависних друштава	42
2	Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате	46

2.1 Примена МСФИ	47
2.2 Метода удела/учешћа.....	48
2.3 Примена МСФИ за МСП.....	51
2.4 Примена Правилника	54
3 Улагања у капитал осталих правних лица	54
3.1 Примена МСФИ	55
3.2 Примена МСФИ за МСП.....	56
3.3 Примена Правилника	57
Обвезници законске ревизије финансијских извештаја за 2020. годину.....	58
1 Велика и средња правна лица	58
2 Микро и мала правна лица и предузетници чији је укупан приход у 2019. годину био већи од 4.400.000 евра.....	59
3 Матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје	60
4 Јавна предузећа	64
5 Јавна акционарска друштва.....	64
6 Правна лица која учествују у конкурс за јавну набавку	64
Појам и својства предузетника	66
1 Регистрација својства предузетника.....	66
2 Правни субјективитет.....	67
3 Пословно име	67
4 Седиште и издвојено место пословања.....	68
5 Пословођа	68
6 Прекид обављања делатности	68
7 Губитак својства предузетника	68
ПОРЕЗИ	
Право на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга, односно увоз добара	69
1 Материјални услов за остваривање права на одбитак претходног пореза.....	69
2 Формални услов за остваривање права на одбитак претходног пореза	70
3 Порески период и крајњи рок у којем обвезник ПДВ-а може да оствари право на одбитак претходног пореза	73
4 Право на одбитак претходног пореза за увоз добара у Републику Србију.....	73
Изузимање од одбитка претходног пореза на додату вредност	75
1 Изузимање је прописано у члану 29. Закона о ПДВ-у	75
2 Путнички аутомобили, мотоцикли, мотоцикли са бочним седиштем, трицикли, четвороцикли, јахте, чамци и ваздухоплови, као и друга добра и услуге у вези са њима	76
2.1 Обвезници ПДВ-а који имају право на одбитак претходног пореза по основу набавке путничких аутомобила, мотоцикала, мотоцикала са бочним седиштем, трицикала, четвороцикала, јахти, чамаца и ваздухоплова.....	78
3 Издаци за репрезентацију	78
4 Издаци за превоз запослених, односно других радно ангажованих лица за долазак на посао, односно одлазак с посла, као и издаци за исхрану и пиће запослених	79

САДРЖАЈ

5	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	80
Кратке теме из области ПДВ-а		81
1	Порески третман услуга уступања пословне просторије – мензе без накнаде	81
2	Промет из области грађевинарства – изградња подног складишта и испорука са монтажом и пуштањем у рад машинско-технолошке опреме	81
3	Пореска стопа при увозу медицинске опреме	83
4	Накнадно достављање образаца СНПДВ и ЛНПДВ	84
Кратке теме: Исказивање података у ПОПДВ обрасцу кроз питања претплатника.....		86
1	Привремени извоз робе ради пуњења – ПДВ и књижење	86
2	Привремени извоз ради замене у гарантном року.....	87
3	Привремени извоз – шпедитерске услуге.....	87
4	Активно оплеменењивање – привремени увоз, пружена услуга и поновни извоз	88
5	Увоз – споредне услуге пружене од стране инодобављача	88
6	Исправка одбитка претходног пореза за улагање у објекат – књижење и унос у ПОПДВ образац	88
7	Примљена бескалатна позајмица у пословне сврхе	88
8	Накнада за паркинг сервис на рачуну за мобилни телефон	89
9	РТС такса.....	89
10	Таксе приликом регистрације возила	89
11	Накнада по основу продаје секундарних сировина	89
12	Набавка од пољопривредника	89
13	Наплаћени (рефундирани) трошкови поступка по судској пресуди	90
14	Куповина стана за вршење опорезивог промета – авансне уплате у току градње и коначни рачун	90
15	Сторно рачуна издатог купцу у слободној зони.....	91
16	Право на одбитак претходног пореза након евидентирања у систему ПДВ-а	91
17	Аванс и коначни рачун – примљене услуге из области грађевинарства	91
18	Мораторијум – финансијски лизинг	92
Рефакција плаћене акцизе – 1. део		93
1	Рефакција плаћене акцизе за транспортне сврхе, односно за загревање пословног или стамбеног простора.....	93
1.1	Купац – крајњи корисник који може да оствари рефакцију плаћене акцизе	94
1.2	Набавка деривата нафте, биогорива и биотечности	94
1.3	Пријава лица за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе.....	96
1.4	Услови за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе за транспортне сврхе	96
1.5	Превоз за сопствене потребе	97
1.6	Превоз за сопствене потребе произвођача, увозника, односно овлашћеног дистрибутера деривата нафте	98
1.7	Подношење захтева за рефакцију акцизе	98
1.8	Докази који се подносе уз захтев за рефакцију акцизе	99
1.9	Ограничење количине деривата нафте и биогорива за које може да се оствари рефакција	101
1.10	Доношење решења и рефакција акцизе	101
1.11	Деривати нафте и биогорива за које може да се оствари рефакција плаћене акцизе ако се користе за транспортне сврхе.....	101
1.11	Износ за рефакцију акцизе на гасна уља, ТНГ и биогорива која се користе у транспортне сврхе.....	102

2 Рефакција плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности који се користе за грејање пословног и стамбеног простора	102
2.1 Подношење захтева за рефакцију	104
2.2 Доношење решења и рефакција акцизе	105

Кратке теме: Порез на добит по одбитку кроз питања претплатника 106

1 Услуге одржавања	106
2 Услуге посредовања	107
3 Консултантске услуге	107
4 Услуге израде пројектне документације	108
5 Приход нерезидента по основу лиценце за софтвер	109
6 Куповина жига	109
7 Право на емитовање ТВ шпике	110
8 Хостинг и мејл-сервис	111
9 Закуп домена	111
10 Набавка софтвера без накнаде, уз купљену рачунарску компоненту	112
11 Исплата дивиденде оснивачу из САД	113
12 Остваривање прихода од ауторских права у иностранству	113
13 ИТ услуге	114

Наслеђивање пореског дуга 116

1 Дужност наследника у погледу пореских обавеза покојника	117
2 Могућност да наследници одложе плаћање преузетог пореза	118
3 Отпис пореског дуга ако оставилац нема наследника	118
4 Могућност принудне наплате од наследника	119
5 Нема основа за отпис дугова покојника	119
6 Два карактеристична случаја наслеђивања	120
6.1 Да ли давалац издржавања одговара за пореске обавезе преминулог лица примаоца издржавања?	120
6.2 Ко испуњава неизмирену обавезу преминулог лица по основу пореза на имовину у случају када је наследник малолетно лице?	120
7 Застаревање дуга преминулог лица	121

ЗАРАДЕ

Усклађивање података о запосленима са новим шифарницима занимања и квалификација – најкасније до 31. 12. 2020. године 122

1 Какве обавезе привредним и осталим субјектима који врше пријављивање запослених доноси Измена Одлуке	122
2 Ажурирање података у рубрикама 16 и 17 обрасца М	123
2.1 Основни елементи уношења података у рубрику 16 обрасца М – <i>Занимање према радном месцу</i>	123
2.2 Основни елементи уношења података у рубрику 17 обрасца М – <i>Степен стручне спреме према радном месцу</i>	127
3 Нема обавезе анексирања уговора о раду или измене акта о систематизацији ради примене нових шифарника	129

Минимална зарада за 2021. годину утврђује се према новој минималној цени рада од 183,93 динара нето 130

САДРЖАЈ

1 Утврђивање минималне зараде у 2021. години	130
2 Контрола висине основних зарада код послодаваца у 2021. години	132
3 Нова минимална цена рада примењује се на исплате од 1. јануара 2021. године	133
4 Уз повећање минималне цене рада долази и повећање неопорезивог дела зараде	133

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Стицање и наменско коришћење сопствених прихода у основним и средњим школама .. 134

1 Одредбе Закона о основама система образовања и васпитања које се односе на сопствене приходе.....	135
2 Одредбе Правилника о начину коришћења средстава са подрачуна консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно других рачуна, начину пласирања новчаних средстава, као и о начину извештавања о коришћењу односно инвестирању средстава.....	136
3 Одредбе Правилника о плану подрачуна консолидованог рачуна трезора	137
4 Стицање и наменско коришћење сопствених прихода у средњим школама.....	137
4.1 Стицање сопствених прихода.....	138
4.2 Наменско коришћење сопствених прихода.....	138
5 Планирање сопствених прихода.....	139
6 Порески аспект фактурисања добара и услуга које су у вези са обављањем проширене или додатне делатности код корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање.....	139
7 Рачуноводствена евиденција фактурисаних добара и услуга корисника буџетских средстава и корисника средстава ООСО које су из домена проширене делатности.....	140

Препоруке у интерној ревизији код корисника јавних средстава 141

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за октобар 2020. године 145

Актуелни статистички подаци на дан 25. 9. 2020. године 150

1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	150
2 Доприноси за социјално осигурање.....	150
2.1 Стопе доприноса	150
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	150
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	150
3 Минимална зарада.....	150
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	150
5 Индекс потрошачких цена.....	151
6 Законске камате.....	151
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	151
6.2 Годишња законска затезна камата	151
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	152

Захтев за паушално опорезивање и остале карактеристике пословања предузетника паушалаца

Увод

Октобар 31. 2020. године представља рок до ког предузетници који желе да буду паушално опорезивани у 2021. години морају да поднесу захтев. Наравно, наведени рок односи се на предузетнике који тренутно воде пословне књиге и сматрају да ће у току ове године због промене околности пословања бити остварени услови за паушално опорезивање од првог јануара 2021. године.

Осим појашњења у вези са подношењем захтева за паушално опорезивање, у овом тексту обрађене су још неке од карактеристика пословања предузетника паушалаца:

- ▶ плаћање пореза и доприноса на паушални приход;
- ▶ вођење књига;
- ▶ престанак права на паушално опорезивање;
- ▶ утврђивање укупног годишњег промета;
- ▶ спољнотрговинско пословање;
- ▶ обавеза интерног обрачуна ПДВ-а;
- ▶ обавеза плаћања пореза на добит по одбитку;
- ▶ располагање новцем на рачуну.

Паушално опорезивање прихода од самосталне делатности уређено је следећим прописима:

- ▶ члановима 40, 41. и 42. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 86/2019 – даље: ЗПДГ);
- ▶ Уредбом о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 94/2019 и 96/2019 – даље: Уредба);
- ▶ Правилником о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу („Сл. гласник РС” бр. 90/2017, 38/2018 и 20/2019 – даље: Правилник);
- ▶ Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 86/2019);

▶ Правилником о пословним књигама и исказивању финансијског резултата по систему простог књиговодства („Сл. гласник РС” бр. 140/2004 и 44/2018 – други пропис – даље: Правилник о пословним књигама);

▶ Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018 и 95/2018);

▶ Законом о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 72/2019 – даље: Закон о ПДВ-у);

▶ Законом о фискалним касама („Сл. гласник РС” бр. 135/2004 и 93/2012);

▶ Законом о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС” бр. 36/2009, 36/2011 – други закон, 88/2011 и 89/2015 – други закон);

▶ Законом о девизном пословању („Сл. гласник РС” бр. 62/2006, 31/2011, 93/2012 – други закон, 119/2012, 139/2014 и 30/2018);

▶ Законом о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 86/2019);

▶ Законом о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност („Сл. гласник РС” бр. 68/2015 – даље: Закон о обављању плаћања);

▶ Правилником о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност („Сл. гласник РС” бр. 77/2011 – даље: Правилник о плаћању у готовом новцу).

1 Захтев за паушално опорезивање

У складу са чланом 42. ЗПДГ, захтев за паушално опорезивање може да се поднесе надлежном пореском органу до 31. октобра текуће године за наредну годину, односно у року од петнаест дана од дана пријема акта надлежног пореског органа којим се потврђује брисање из евиденције за порез на додатну вредност у складу са законом којим се уређује порез на додатну

обрачуна и плати припадајуће јавне приходе. У складу са чланом 99. ЗПДГ, предузетник паушалац у обавези је да утврди и плати порез по одбитку од сваког појединачно оствареног прихода, и то на зараде, приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине, приходе од капитала, приходе од непокретности, приходе од давања у закуп покретних ствари и остале приходе.

12 Располагање новцем на рачуну

Чланом 51. ЗПДГ прописано је да је и предузетник паушалац дужан да сва плаћања обавља преко текућег рачуна у банци и да води средства на том рачуну, укључујући и уплату примљеног готовог новца, у складу са законом који уређује платни промет, а то је Закон о обављању плаћања.

Чланом 3. Закона о обављању плаћања прописано је да су правна лица и предузетници дужни да динаре примљене у готовом по било ком основу уплате на свој текући рачун у року од седам радних дана. Уз то, ако предузетник захтева исплату готовог новца са текућег рачуна, банка је дужна да му тај новац исплати одмах, без накнаде, с тим да, ако је реч о исплати готовог новца у износу већем од 600.000 динара или ефективног страног новца у износу чија је динарска противвредност по званичном средњем курсу Народне банке Србије већа од 600.000 динара – банка му средства преко 600.000 динара исплаћује, без накнаде, најкасније наредног радног дана.

Поред свега, чланом 2. Правилника о плаћању у готовом новцу прописано је да правна и физичка лица која обављају делатност без ограничења могу да плаћају готовим новцем, односно да врше исплате у готовом новцу у динарима са свог текућег рачуна. Та плаћања односно исплате обављају се на основу оригиналне документације, из које могу да се утврде износ, основ и намена плаћања (решење, одлука, уговор, рачун и др.), која се притом банци подноси на увид и оверу (датум пријема, печат и

потпис). **Плаћања односно исплате до износа од 150.000 динара дневно вршиће се без подношења на увид документације.**

Иначе, неспорно је да по основу подизања готовог новца са рачуна не постоји обавеза плаћања било каквих јавних прихода (пореза и доприноса).

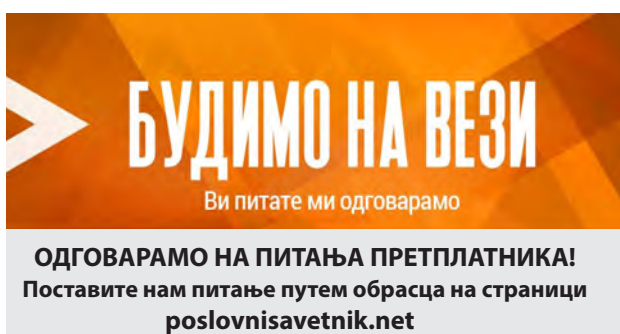
Закључак

Предузетник паушалац не води пословне књиге, нема обавезу евидентирања насталих трошкова, односно улазних рачуна, не сачињава и не предаје на јавну објаву годишње финансијске извештаје и може слободно да располаже новчаним средствима са пословног рачуна, односно да подиже новац без плаћања пореза, а једина обавеза му је да води КПО књигу, у којој евидентира своје излазне рачуне према купцима којима врши промет добара или им пружа услуге.

Паушално опорезивање предузетника може да буде начин опорезивања који носи најмање пореско оптерећење предузетнику, али то не мора увек да буде случај. Недостатак паушалног опорезивања огледа се у томе што пореске обавезе остају исте и у случају када предузетник послује са малим или никаквим профитом. Недостатак је и најчешће релативно скромно процењена кредитна способност од стране пословних банака.

 Напомињемо да на Порталу Пореске управе (<https://eporezi.purs.gov.rs/kalkulator-pausalnog-poreza-i-doprinosa.html>) сви обвезници који су у режиму паушалног опорезивања могу да израчунају пореске обавезе за четири године унапред. Калкулатор паушалног пореза и доприноса креиран је према формули за утврђивање висине пореза и доприноса из нове уредбе.

Практично, уносом елемената од значаја за утврђивање пореске обавезе физичком лицу – будућем предузетнику паушалцу доставља се информација о износу пореске обавезе у случају отпочињања обављања предузетничке делатности. На тај начин физичко лице ће, пре него што се региструје, моћи да израчуна колика ће му бити висина пореске обавезе, што до сада није било могуће.

Стална средства намењена продаји и престанак пословања

Увод

Повод за обраду ове теме јесу нови Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 од 25. 6. 2020. године, ступио на снагу 3. 7. 2020, а примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021 – даље: **нови Правилник за микро и друга правна лица**) и нови Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 од 25. 6. 2020. године, ступио на снагу 3. 7. 2020, а примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021 – даље: **нови Правилник о Контном оквиру**), који почињу да се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. 12. 2021. године, а иницирали су измене у односу на тренутно важећи Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 118/2013 и 95/2014 – даље: **тренутно важећи Правилник за микро и друга правна лица**) и тренутно важећи Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 95/2014 – даље: **тренутно важећи Правилник о Контном оквиру**).

Новим Правилником о Контном оквиру, осим што је промењен назив групе 14 („Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања”), измењен је и опис рачуна, при чему је сваком рачуну додато да се односи на „коришћену” имовину:

- на рачуну 140 – *Нематеријална имовина намењена продаји* – исказује се **коришћена** нематеријална имовина за коју је донета одлука о продаји;
- на рачуну 141 – *Земљиште намењено продаји* – исказује се **коришћено** земљиште за које је донета одлука о продаји;
- на рачуну 142 – *Грађевински објекти намењени продаји* – исказују се **коришћени** грађевински објекти за које је донета одлука о продаји;

- на рачуну 143 – *Инвестиционе некретности намењене продаји* – исказују се **коришћене** инвестиционе некретности за које је донета одлука о продаји;
- на рачуну 144 – *Остале некретности намењене продаји* – исказују се **коришћене** друге некретности за које је донета одлука о продаји;
- на рачуну 145 – *Постројења и опрема намењена продаји* – исказују се **коришћена** постројења и опрема за коју је донета одлука о продаји;
- на рачуну 146 – *Биолошка средства намењена продаји* – исказују се **коришћена** биолошка средства за која је донета одлука о продаји, а нису обухваћена на рачунима 140–143;
- на рачуну 147 – *Средства пословања које се обуставља* – исказују се средства организационог дела правног лица и предузетника чије се пословање обуставља у складу са МСФИ 5, с тим што се на рачунима отвореним у оквиру рачуна 147 средства исказују у складу са потребама правног лица, односно предузетника.

Из наведеног следи да у оквиру групе рачуна 14 треба евидентирати само **коришћена** стална средства за која је донета одлука о продаји, док се на тим рачунима не евидентирају средства (стална имовина) **која су набављена са искључивим циљем даље продаје**. Уместо у оквиру рачуна групе 14, поменута средства биће евидентирана у оквиру групе рачуна 13 – *Роба*.

Тренутно важећи Правилник за микро и друга правна лица не садржи одредбе о вредновању сталне имовине намењене продаји и престанку пословања.

Члан 28. новог Правилника за микро и друга правна лица садржи одредбе о признавању и вредновању сталне имовине намењене продаји и престанку пословања, чиме је извршено усклађивање тог правилника са МСФИ 5 – *Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања*. Напомињемо да одредбе о сталној имовини намењеној продаји и престанку пословања МСФИ за МСП не садржи.

предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 114/06), на рачуну 142 – *Грађевински објекти намењени продаји*, исказују се грађевински објекти који су набављени ради продаје.

У конкретном случају, уколико обвезник чија је регистрована делатност грађевинарство гради стамбене намењене даљој продаји, који се у пословним књигама обвезника одмах по завршеној градњи, у складу с прописима о рачуноводству и МРС, директно класификују као **стална средства која се држе ради продаје и евидентирају на рачуну 142** (грађевински објекти, односно непокретности намењени продаји), а не на групи 02 – *Некрећнине, постројења, опрема и биолошка средства*, прибављени са циљем коришћења у производњи или испоруци роба или услуга, у административне сврхе

и сл., сматрамо да продајом тих непокретности које су **изграђене само ради продаје (и имају третман залиха), а не коришћења за сопствене потребе, обвезник не остварује капитални добитак у смислу Закона**, већ остварује пословне приходе од продаје, који се као такви евидентирају у пословним књигама.”

То значи да се при продаји сталне имовине која је прибављена ради продаје не обрачунава и не плаћа порез на капиталне добитке, док се приликом продаје некретнина које су, у складу са МСФИ 5, односно новим Правилником за микро и друга правна лица рекласификована са сталних средстава на залихе, порез на капитални добитак обрачунава.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Улагање у уделе или акције других друштава

Увод

Рачуноводствено евидентирање улагања у капитал других друштава зависи од њиховог класификовања. Улагања у друга друштва кроз стицање власничких хартија од вредности (акција) или удела евидентирају се као финансијска имовина инвеститора. Инвеститор приликом стицања акција и удела доноси одлуку на који ће начин класификовати наведено улагање, а одлука зависи од намене због које се стичу и од користи које жели да оствари од наведеног улагања.

Поред тога, стицањем акција или удела, у зависности од стечене количине у односу на укупно емитоване/уписане акције или уделе, инвеститор стиче одређени постотак власништва у односу на који се онда одређује да ли се ради о:

- ▶ улагању у зависно друштво,
- ▶ улагању у придружено друштво,
- ▶ заједничком подухвату или
- ▶ улагању у неповезано друштво, односно у остала друштва.

Како висина стеченог власништва утиче на класификацију улагања приказује табела 1.

Табела 1: Класификација инвестирања у капитал других друштава у зависности од висине стеченог удела

Учешће у капиталу друштва у које се инвестира	МСФИ	МСФИ за МСП	Стари правилник	Нови правилник
Контрола друштва (учешће у капиталу више од 50% и моћ контроле над друштвом, изложено је и има права на варијабилни принос за своје учествовање, могућност примене свих овлашћења како би утицало на висину приноса)	МСФИ 3, МСФИ 10, односно МРС 27 у појединачним извештајима	Одељци 11 и 12 или МРС 39	Члан 17.	Члан 22.
Учествовање у капиталу (или праву гласа) друштва у које се улаже 20% или више, али не више од 50%	МРС 28	Одељак 14 или МРС 39		
Заједнички подухват		Одељак 15 или МРС 39		
Учествовање у капиталу (по правилу мање од 20% учешћа у друштву у које се инвестира)	МСФИ 9	Одељци 11 и 12 или МРС 39		

3.3 Примена Правилника

Чланом 17. Старог правилника, којим су дефинисани финансијски инструменти (као и чланом 22. Новог правилника), прописана су општа правила признавања финансијских инструмената. Дакле, правила вредновања су једнака, без обзира на степен учешћа у капиталу другог лица, што је појашњено у поглављу 1. 3 и у примерима у поглављу 1. 4.

Пример: Евидентирање акција стечених ради држања у дужем року (нису намењене трговању) – по Новом правилнику

1. Инвеститор је посредством берзе у октобру 2021. године купио 500 обичних акција акционарског друштва Х по тржишној цени од 1.000 динара по акцији, односно за укупан износ од 500.000 ди-

нара. Берза и други учесници тржишта капитала доставили су обрачун провизије у укупном износу од 10.000 динара. Акције су стечене ради држања у дужем року и класификоване су као финансијско средство по фер вредности кроз остали резултат.

2. Према извештају Берзе на дан биланса 31. 12. 2021. године, тржишна цена акција АД Х износи 1.100 динара по акцији.

3. Инвеститор је акције продао у марту 2022. године по цени од 1.050 динара по акцији.

Књижење код инвеститора применом новог Правилника о КО:

Ред. бр.	Рачун	Опис	Дуг.	Потр.
1.	042	Учешћа у капиталу осталих правних лица и дугорочне ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат	510.000	
	241	Текући рачун		500.000
	435	Добављачи у земљи		10.000
- за кувовину акција друштва Х				
2.	042	Учешћа у капиталу осталих правних лица и дугорочне ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат	50.000	
	332	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала		50.000
- за усклађивање са тржишним ценама на дан 31. 12. 2021. г.				
	206	Остала потраживања по основу продаје	525.000	
	332	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	50.000	
	042	Учешћа у капиталу осталих правних лица и дугорочне ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат		550.000
	672	Добици од продаје учешћа и хартија од вредности		25.000
- за продају акција				

Да је инвеститор поменуте акције купио у 2020. години, када је у примени Стари правилник, промену тржишне вредности купљених акција на дан биланса евидентирао би преко биланса успеха, односно преко рачуна 685 – Приходи од усклађивања вредности и описивања и крајкорочних финансијских изласана. Приликом продаје акција (по цени од 1.050 динара по акцији) остварио би губитак од продаје који би евидентирао преко рачуна 572 – Губици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вредности.

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Обвезници законске ревизије финансијских извештаја за 2020. годину

Увод

Обавезност, уговарање и обављање ревизије финансијских извештаја за 2020. годину врши се у складу са Законом о ревизији („Сл. гласник РС” бр. 73/2019). Рок за избор и именовање друштва за ревизију финансијских извештаја је 30. 9. 2019. године, осим за ревизију консолидованих финансијских извештаја, за шта се одлука о избору може донети и касније (није прописано до којег датума), о чему смо детаљно писали у броју 9/2020 часописа.

Поред Закона о ревизији, обавеза ревизије утврђена је и другим законима, као што су:

- Закон о јавним предузећима и
- Закон о тржишту капитала за јавна акционарска друштва.

Чланом 26. Закона о ревизији прописано је да је законска ревизија обавезна за редовне годишње финансијске извештаје:

- **великих и средњих правних лица** разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство,
- **јавних друштава** у складу са законом којим се уређује тржиште капитала независно од њихове величине и
- **свих правних лица, односно предузетника чији укупан приход остварен у претходној пословној години прелази 4.400.000 евра у динарској противвредности.**

Осим тога, законска ревизија консолидованих финансијских извештаја обавезна је за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

У односу на стари Закон о ревизији, једина измена у вези са обвезницима ревизије јесте да нови Закон обавезу ревизије предвиђа за сва правна лица и предузетнике који су у прошлој години остварили **укупан приход** преко 4,4 милиона евра у динарској противвредности (**а не чији је пословни приход** био преко наведеног износа, како је било у старом закону).

У вези са утврђивањем величине ваља напоменути да се, у складу са Мишљењем Министарства

финансија бр. 011-00-916/2019-16 од 29. 10. 2019. године, нови критеријуми за разврставање, утврђени новим Законом о рачуноводству, примењују већ на дан 31. 12. 2019. године, што значи да се на основу њих утврђује величина правног лица за 2020. годину, а самим тим и обавеза ревизије финансијских извештаја за 2020. годину по основу величине. Мала и микро правна лица и предузетници нису обвезници ревизије финансијских извештаја за 2020. годину уколико су у претходној (2019) години остварили пословни приход мањи од 4.400.000 евра, а хартијама од вредности дотичног субјекта не тргује се на берзи, али могу добровољно да одлуче да врше ревизију финансијских извештаја у складу са Законом.

У погледу обавезе вршења ревизије финансијских извештаја директних и индиректних корисника буџетских средстава, као и црква и верских заједница, у складу са чланом 4. став 5. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019), одредбе тог закона не односе се на буџете и кориснике буџетских средстава, стамбене зграде, као ни на организације обавезног социјалног осигурања, осим ако посебним прописима није другачије одређено. Одредбе поменутог закона не односе се ни на цркве и верске заједнице, осим у делу обављања привредне и друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности. Према томе, корисници буџетских средстава који пословне књиге воде у складу са прописима о буџетском рачуноводству немају обавезу ревизије финансијских извештаја према Закону о ревизији, већ према прописима о буџетском рачуноводству и Закону о државној ревизорској институцији.

1 Велика и средња правна лица

Разврставање правних лица и предузетника у прву групу – велика и средња правна лица – врши се на основу критеријума прописаних чланом 6. Закона о рачуноводству и **података из финансијских извештаја састављених за 2019. годину**. Напомињемо да обавезу ревизије финансијских извештаја за 2020. годину, поред средњих и великих привредних друштава, имају и сва друга правна лица (као што су

4 Седиште и издвојено место пословања

Седиште предузетника мора да буде на територији Републике Србије, и то тамо где предузетник обавља делатност.

Предузетник може имати и издвојено место пословања, које се може налазити и изван седишта предузетника. Издвојено место пословања, делатност у издвојеном месту пословања, промене података, као и престанак и брисање издвојеног места пословања, региструју се у складу са законом о регистрацији. Предузетник може да обавља делатност и по позиву странке, од места до места и слично.

Адреса седишта предузетника региструје се у складу са законом о регистрацији. Предузетник има могућност регистровања посебне адресе за пријем поштанских пошиљки. Достављање се врши на адресу седишта предузетника, осим уколико предузетник нема регистровану посебну адресу за пријем поштанских пошиљки на територији Републике Србије. Уколико предузетник има посебну адресу за пријем поштанских пошиљки на територији Републике Србије, достављање се врши на ту адресу, уместо на адресу седишта. Дакле, уколико се достављање изврши на адресу седишта и поред тога што предузетник има регистровану адресу за пријем поштанских пошиљки, такво достављање неће бити правно ваљано.

Предузетник може да обавља све делатности које нису законом забрањене, за које испуњава прописане услове, укључујући и старе и уметничке занате и послове домаће радиности.

5 Пословођа

Пословођење предузетник може да повери пословођи. Услов за то је да је пословођа пословно способан и да је у радном односу код предузетника. Пословођа не може бити лице које није у радном односу код предузетника, сем у случају када је пословођа оправдано одсутан, када може да га замени члан предузетничког домаћинства који не мора да буде у радном односу код предузетника.

Предузетник пословођу овлашћује писаним овлашћењем. Пословођа се региструје у складу са законом о регистрацији и има својство заступника, што значи да његове радње и изјаве воље предузете у својству пословође обавезују предузетника, слично као што радње које предузме директор при-

вредног друштва обавезују привредно друштво. Лица која раде за предузетника морају бити у радном односу код предузетника или ангажована од стране предузетника по другом основу у складу са законом, осим чланова породичног домаћинства предузетника под одређеним условима.

6 Прекид обављања делатности

Предузетник може и да прекине обављање делатности, с тим што је тада у обавези да о периоду прекида обављања делатности истакне обавештење на месту у ком обавља делатност. Прекид не може да се утврди ретроактивно, већ само за убудуће, а региструје се у складу са законом о регистрацији. Закон о привредним друштвима не прописује услове под којима предузетник може да прекине обављање делатности, па је то могуће из било ког разлога. У пракси је прекид обављања делатности чест код предузетника који се баве сезонским делатностима, као и за време болести, пута у иностранство итд.

Прекид обављања делатности није временски ограничен. Предузетник у регистрационој пријави може да наведе до када прекида делатност, али није у обавези то да уради. Предузетнику који прекине обављање делатности у складу са законом обавезе плаћања доприноса мирују у периоду у којем не обавља делатност.

7 Губитак својства предузетника

Предузетник може да изгуби то својство. Међутим, губитак својства предузетника и његово брисање из регистра не значи да се предузетник ослобађа обавеза које су га теретиле, већ је физичко лице које је имало својство предузетника одговорно за обавезе које су настале док је то својство имало. Предузетнику својство престаје или по сили закона у законом предвиђеним случајевима или одјавом, а својство губи брисањем из Регистра привредних друштава.

Важно је знати да предузетник није правно лице, као и да је правни субјективитет предузетника неодвојив од правног субјективитета физичког лица које има својство предузетника. Назив који предузетник може да региструје не ограничава његову одговорност, већ за све обавезе настале у својству предузетника физичко лице одговара целокупном имовином.

ПС

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Право на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга, односно увоз добара

Увод

Претходни порез је износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник ПДВ-а може да одбије од ПДВ-а који дугује ако су испуњени сви услови прописани Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у).

Право на одбитак претходног пореза представља једну од најзначајнијих карактеристика система пореза на додату вредност. Пре свега, остваривањем права на одбитак претходног пореза обвезник ПДВ-а фактички плаћа порез само на додату вредност. Услови за одбитак претходног пореза прописани су одредбама члана 28. Закона о ПДВ-у.

Посебно истичемо да право на одбитак претходног пореза могу да користе искључиво субјекти који су обвезници ПДВ-а, односно који се налазе у систему ПДВ-а, па су као такви евидентирани код надлежног пореског органа.

1 Материјални услов за остваривање права на одбитак претходног пореза

Одредбама члана 28. став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (даље: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ-ом;
- 2) за који, у складу са чланом 24. наведеног закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Први критеријум који мора да буде задовољен да би обвезник ПДВ-а имао право на одбитак претходног пореза јесте да набављена добра и примљене услуге користи за пословне потребе, односно вршење промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза. С тим у вези, сваки промет добара и услуга дефинисан одредбама чл. 4. и 5. Закона о ПДВ-у, под условом да је опорезив ПДВ-ом, представља промет са могућношћу остваривања права на одбитак претходног пореза.

У Мишљењу Министарства финансија број 011-00-849/2019-04 од 15. јуна 2020. године, које се односи на порески третман, као и на права на одбитак претходног пореза приликом промета услуга превоза каменог агрегата који обвезник ПДВ-а на основу уговора о превозу врши другом обвезнику ПДВ-а, наведено је следеће: „Када обвезник ПДВ на основу уговора о превозу врши промет услуга превоза каменог агрегата другом обвезнику ПДВ са седиштем у Републици Србији, под претпоставком да је реч о услузи за чији промет није прописано пореско ослобођење у складу са чланом 24. Закона, обавезу да обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом има обвезник ПДВ који врши промет тих услуга. С тим у вези, обвезник ПДВ – прималац предметне услуге има право да ПДВ обрачунат и исказан у рачуну обвезника ПДВ – претходног учесника у промету одбије као претходни порез сагласно одредбама члана 28. Закона.”

Промет добара и услуга који је ослобођен плаћања ПДВ-а у складу са одредбама члана 24. Закона о ПДВ-у такође представља промет са правом на одбитак претходног пореза. С тим у вези, обвезник ПДВ-а који изврши промет добара и услуга из члана 24. Закона о ПДВ-у у својим излазним рачунима неће обрачунавати ПДВ, али ће имати право на одбитак претходног пореза по основу набавки добара и услуга повезаних са обављањем тог промета.

ринском рачуну. Ако обвезник ПДВ-а у пореском периоду у којем поседује доказ да је извршено делимично плаћање износа исказаног у царинском рачуну не оствари право на одбитак плаћеног ПДВ-а, то право може да оствари и у пореском периоду у којем је плаћен укупан износ исказан у царинском рачуну.

Када надлежни царински орган у прописаном поступку решењем утврди да је ПДВ при увозу добара плаћен у износу мањем од износа који је требало да буде плаћен и наложи плаћање те разлике, обвезник ПДВ-а који је платио тако утврђени износ ПДВ-а може да га одбије као претходни порез (тј. да исправи – повећа одбитак претходног пореза), уз испуњење Законом о ПДВ-у прописаних услова. Одредбом члана 49. став 5. Закона о ПДВ-у пропи-

сано је да се ПДВ при увозу одбија од ПДВ-а у пореском периоду у којем је плаћен.

Према томе, право на одбитак претходног пореза при увозу добара обвезник ПДВ-а може да оствари у пореском периоду у којем је ПДВ плаћен, под условом да поседује документ о извршеном увозу добара, као и доказ да је обрачунати ПДВ плаћен приликом увоза добара.

Обрачун и наплату ПДВ-а приликом увоза добара врши царински орган који спроводи царински поступак. Још једном понављамо да је критеријум за одбитак претходног пореза приликом увоза добара да обвезник ПДВ-а поседује документ о извршеном увозу добара у којем је исказан претходни порез, као и документ којим се потврђује да је прималац или увозник добара тако исказани ПДВ и платио.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Изузимање од одбитка претходног пореза на додату вредност

Увод

Претходни порез представља износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује. Међутим, постоје одређени промети за које обвезник ПДВ-а нема право да, као претходни порез, одбије ПДВ који му је обрачунат од стране претходног учесника у промету за промет добара и услуга.

1 Изузимање је прописано у члану 29. Закона о ПДВ-у

Изузимање од одбитка претходног пореза регулисано је одредбама члана 29. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у).

Обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу:

1) набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, мотоцикала са бочним седиштем, трицикала, четвороцикала, јахти, чамаца

и ваздухоплова, објеката за смештај тих добара, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем тих превозних средстава, као и добара и услуга повезаних са коришћењем објеката за смештај тих добара;

2) издатака за репрезентацију обвезника;

3) издатака за превоз запослених, односно других радно ангажованих лица за долазак на посао, односно одлазак с посла, као и издатака за исхрану, укључујући и пиће, запослених, односно других радно ангажованих лица, осим издатака за исхрану, укључујући и пиће, тих лица у угоститељским објектима обвезника када обвезник по том основу наплаћује накнаду.

Потребно је указати на то да се издацима за репрезентацију сматрају издаци за угоститељске услуге, поклони, осим поклона мање вредности, издаци за одмор, спорт, разоноду и други издаци учињени у корист пословних партнера, потенцијалних пословних партнера, представника пословних партнера и других физичких лица, као и да за то не постоји правна обавеза. Ипак, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна

испоруке хране и пића тим радно ангажованим лицима.

У Мишљењу Министарства финансија број 430-00-00418/2019-04 од 29. јула 2020. године, у вези са правом на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ-а по основу услуга стављања на располагање особља, изнајмљивања покретних приколица за одмор, покретних кухиња, столица и покретних тоалета, које користи на сетовима приликом снимања ТВ спотова, као и издатака за исхрану, укључујући и пиће, запослених, односно других радно ангажованих лица приликом снимања ТВ спотова, наведено је следеће: „У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон), обвезник ПДВ који се бави израдом ТВ спотова **има право на одбитак претходног пореза по основу услуга стављања на располагање особља, услуга изнајмљивања покретних приколица за одмор, покретних кухиња, столица и покретних тоалета, које користи на сетовима приликом снимања ТВ спотова, уз испуњење свих прописаних услова за остваривање овог права. Међутим, обвезник ПДВ нема право на одбитак претходног пореза по основу издатака за исхрану, укључујући и пиће, запослених, односно других радно ангажованих лица.**”

5 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ

Подаци о износу основице и износу обрачуна-тог ПДВ-а исказују се у пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ, независно од тога да ли обвезник ПДВ-а по основу набавке добара и услуга има право на одбитак прет-

ходног пореза. С тим у вези, у датом пољу исказују се наведени подаци за набављена добра и услуге за које обвезник ПДВ-а нема право на одбитак претходног пореза у складу са чланом 29. Закона о ПДВ-у, затим за набављена добра и услуге за које обвезник ПДВ-а нема право на одбитак претходног пореза зато што их користи за промет из члана 25. Закона о ПДВ-у, као и за набављена добра и услуге за чији је промет издат рачун који не садржи прописане податке (што значи да није испуњен формални услов за одбитак претходног пореза) и др.

Пример: У августу 2019. године приватна грађевинска компанија (обвезник ПДВ-а чији је порески период календарско тромесечје) набавила је четвороцикл, који ће користити за обилазак градилишта. Вредност четвороцикла без ПДВ-а износи 200.000 динара. Продавац је у рачуну од 10. августа 2019. године исказао ПДВ, обрачунат по стопи од 20%, у износу од 40.000 динара.

У пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ за порески период јул–септембар 2019. године обвезник ПДВ-а – приватна грађевинска компанија исказује износ основице од 200.000 динара и износ ПДВ-а од 40.000 динара, **без обзира на то што по основу набавке четвороцикла нема право на одбитак претходног пореза** (набављено добро из члана 29. Закона о ПДВ-у).

Напомињемо да, ако обвезник ПДВ-а врши увоз добара по основу којих нема право на одбитак претходног пореза, као што је, примера ради, увоз добара из члана 29. Закона о ПДВ-у којим је прописано изузимање од одбитка претходног пореза, у **делу 6.4 обрасца ПОПДВ (Укупан ПДВ плаћен при увозу добара, који се може одбити као претходни порез) не исказују се подаци о том износу плаћеног ПДВ-а.**

8. НАБАВКА ДОБАРА И УСЛУГА, ОСИМ НАБАВКЕ ДОБАРА И УСЛУГА ОД ПОЉОПРИВРЕДНИКА					
8а Набавка добара и услуга у Републици од обвезника ПДВ-а – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга		Општа стопа		Посебна стопа	
		Основица	ПДВ	Основица	ПДВ
8а.1	Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима				
8а.2	Добра и услуге, осим добара из тачке 8а.1	200.000	40.000		
8а.3	Добра и услуге без накнаде				
8а.4	Измена основице за набављена добра и услуге и исправка одбитка претходног пореза по основу измене основице – повећање				
8а.5	Измена основице за набављена добра и услуге и исправка одбитка претходног пореза по основу измене основице – смањење				
8а.6	Укупна основица за набављена добра и услуге (8а.1 + 8а.2 + 8а.3 + 8а.4 + 8а.5)	200.000			
8а.7	Накнада или део накнаде који је плаћен пре извршеног промета и ПДВ по том основу (аванс)				
8а.8	Укупно обрачунати ПДВ од стране обвезника ПДВ-а – претходног учесника у промету (8а.1 + 8а.2 + 8а.3 + 8а.4 + 8а.5 + 8а.7)		40.000		

Кратке теме из области ПДВ-а

1 Порески третман услуга уступања пословне просторије – мензе без накнаде

Предмет опорезивања ПДВ су:

1) испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности;

2) увоз добара у Републику Србију.

Промет услуга, у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 72/19 – даље: **Закон о ПДВ-у**), а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона о ПДВ-у, представљају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. Закона о ПДВ-у.

Указујемо посебно на то да се са прометом услуга уз накнаду изједначава:

1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника;

2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно друго пружање услуга без накнаде у непословне сврхе пореског обвезника.

Одредбом члана 5. став 1. Правилника о утврђивању шта се сматра узимањем и употребом добара, другим прометом добара и пружањем услуга, без накнаде, о утврђивању уобичајених количина пословних узорака, рекламним материјалом и другим поклонима мање вредности („Сл. гласник РС” бр. 118/12 – даље: Правилник) прописано је да се пружањем услуга, у смислу члана 5. став 4. тачка 2) Закона, сматра пружање услуга без накнаде које порески обвезник изврши:

1) за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;

2) у непословне сврхе пореског обвезника.

Пружањем услуга из става 1. тачка 2) цитираног члана Правилника сматра се пружање услуга које се не врши у циљу повећања прихода, односно смањења расхода пореског обвезника.

Министарство финансија у Мишљењу број 011-00-9/2020-04 од 9. јула 2020. године, у вези са пореским третманом услуга уступања пословне просторије – мензе без накнаде, наводи следеће: „У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон), пружањем услуга, између осталог, сматра се и пружање услуга без накнаде које обвезник ПДВ изврши у непословне сврхе (услуге које се не пружају у циљу повећања прихода, односно смањења расхода обвезника ПДВ). **Међутим, када обвезник ПДВ пружа без накнаде услуге у пословне сврхе (услуге које се пружају у циљу повећања прихода, односно смањења расхода обвезника ПДВ), реч је о услугама које нису предмет опорезивања ПДВ. С тим у вези, када обвезник ПДВ уступи без накнаде (без било каквог потраживања) пословну просторију – мензу лицу које ће припремати храну за потребе запослених код обвезника ПДВ, није дужан да по том основу обрачуна ПДВ, с обзиром на то да је у том случају реч о услугама које се пружају у пословне сврхе, тј. у циљу смањења расхода обвезника ПДВ.”**

2 Промет из области грађевинарства – изградња подног складишта и испорука са монтажом и пуштањем у рад машинско-технолошке опреме

За промет добара и услуга из области грађевинарства, који обвезник ПДВ-а врши другом обвезнику ПДВ-а, односно лицу из члана 9. став 1. Закона о ПДВ-у, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ-а има обвезник ПДВ-а – прималац добара и услуга, као порески дужник из члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у. Правилником о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 86/15 – даље: Правилник) ближе се уређује шта се, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, сматра добрима и услугама из области грађевинарства.

У складу са Законом о ПДВ-у предмет опорезивања ПДВ-ом јесу испорука добара и пружање

става 2. датог члана пружати, односно испоручивати у периоду дужем од годину дана, примерак налога на обрасцу СНПДВ, односно на обрасцу ЛНПДВ обвезник доставља уз пореску пријаву за порески период у којем отпочиње наредна година пружања услуге, односно испоруке добара.

У Мишљењу Министарства финансија број 413-00-8/2020-04 од 29. јуна 2020. године, које се односи на остваривање пореског ослобођења из члана 24. став 1. тачка 16) Закона ако се накнадно доставе обрасци СНПДВ и ЛНПДВ, објављено је следеће: „С обзиром на то да достављање образаца СНПДВ

и ЛНПДВ уз пореску пријаву ПДВ не представља услов за остваривање пореског ослобођења из члана 24. став 1. тачка 16) Закона, а узимајући у обзир свеобухватне мере Владе Републике Србије предузете ради ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 и с тим у вези организовање пословања обвезника ПДВ **на начин да у периоду ванредног стања (поједини и после тога) допусте рад запослених од куће, мишљења смо да не постоје сметње да се обрасци СНПДВ и ЛНПДВ накнадно доставе Пореској управи.**”

ПС

Редакција

Кратке теме: Исказивање података у ПОПДВ обрасцу кроз питања претплатника

1 Привремени извоз робе ради пуњења – ПДВ и књижење

Питање: Како у финансијском књиговодству и ПДВ евиденцији треба евидентирати робу која је привремено извезена ради пуњења?

Одговор: У погледу исказивања података у прегледу обрачуна ПДВ-а и пореској пријави за ПДВ напомињемо да испорука добара у иностранство на оплемењивање нема карактер промета у смислу Закона о ПДВ-у, па се не исказује у обрасцу ПОПДВ. Подаци се исказују тек по основу обрачуна ПДВ-а царинског органа. У случају пасивног оплемењивања, најпре се врши привремени извоз добара.

Уколико финални производи буду увезени у Србију уз спровођење поступка стављања у слободан промет, што значи да је спроведено увозно царинење, према нашем мишљењу, царински орган не утврђује основицу за обрачун ПДВ-а према правилима прописаним за пасивно оплемењивање, у складу са чланом 20. Закона о ПДВ-у, већ према правилима за класичан увоз добара, у складу са чланом 19. овог закона. Подаци из царинског рачуна исказују се у табели 6 обрасца ПОПДВ.

Одредбом члана 59. Закона о ПДВ-у прописано је да је за обрачун и наплату ПДВ-а при увозу добара надлежан царински орган који спроводи царински поступак, ако тим законом није друкчије одређено. Истовремено, према члану 7. Закона о ПДВ-у, увоз

је сваки унос добара у царинско подручје Србије. Значи, у случају пасивног оплемењивања, обрачун ПДВ-а у надлежности је царинског органа. Подаци из царинског рачуна издатог од стране надлежног царинског органа исказују се у табели 6 обрасца ПОПДВ. Податак о основици из царинског рачуна издатог од стране надлежног царинског органа исказује се у пољу 6.2.1 обрасца ПОПДВ у пореском периоду у којем су добра враћена из иностранства (по окончању оплемењивања). Уколико обвезник има право на одбитак претходног пореза, износ ПДВ-а који је обрачунат од стране царинског органа исказује се у делу 6.4 обрасца ПОПДВ.

Детаљно о пасивном оплемењивању из угла пореских и царинских норми писали смо у броју 7–8/2020.

Када су у питању залихе робе, најчешће ће бити реч о унапређењима постојећих добара, што могу да буду мање измене попут препакивања или првог паковања за продају на мало, али и неке мало значајније измене. Уз то, реч је и о поправци или замени добара у гарантном року.

У сваком случају, роба послата на прераду евидентираће се преносом са редовног рачуна залиха робе 131, 132, 133 или 134 на рачун 135 – *Роба у обради, доради и манийулацији*. Истовремено, у материјалној евиденцији потребно је евидентирати

зависе од тога да ли је аванс плаћен делимично или у целини. Према Општој смерници број 15 Корисничког упутства ПУ за исказивање података у прегледу обрачуна ПДВ-а – обрасцу ПОПДВ, износ ПДВ-а обрачунат за промет добара и услуга другог лица умањује се за износ ПДВ-а обрачунатог по основу плаћеног аванса за тај промет, ако је по основу плаћеног аванса настала пореска обавеза у пореском периоду различитом од пореског периода у којем је извршен промет добара и услуга. **Износ основице за промет добара и услуга не умањује се за део аванса који се односи на основицу.**

Уколико је аванс плаћен у целости (коначни рачун једнак је авансом), приликом евидентирања коначног рачуна у поље 3а не уноси се ништа. Износ основице који је исказан у коначном рачуну (у целости) исказује се у пољу 8б.2. У описаном случају у поље 8б.2 уносите износ основице по коначном рачуну, без умањења за износ основице исказан у авансом рачуну, дакле 1.298.000 динара.

Уколико је авансом плаћен само део, приликом евидентирања коначног рачуна у поље 3а.3 уноси се **разлика** између ПДВ-а обрачунатог по коначном рачуну и ПДВ-а обрачунатог по авансом рачуну. У датом случају то би било: $(1.298.000 \times 20\%) - (400.000 \times 20\%) = 259.600 - 80.000 = 179.600$ динара.

18 Мораторијум – финансијски лизинг

Питање: Предузеће је набавило путничко возило на финансијски лизинг у 2019. години. Ко-

ристили смо мораторијум у 2020. години. Како прокњижити књижно задужење од стране лизинг куће које смо добили у јуну на име репрограма? Повећани су и камата и ануитет, па имамо исказану основицу и ПДВ.

Одговор: Мораторијум има утицај на обрачун ПДВ-а по основу уговора о финансијском лизингу на основу којих је извршен промет добара који је био опорезив ПДВ-ом, у складу са Законом о ПДВ-у.

Мораторијум у отплати лизинг рата има своју цену, што значи да доводи до обрачуна додатне камате, која иницијално није била предвиђена уговором о финансијском лизингу. Полазећи од тога да предаја добара на основу уговора о финансијском лизингу у већини случајева има карактер промета добара у смислу Закона о ПДВ-у, као и да основицу за ПДВ за тај промет чини збир вредности предмета лизинга и камате, **утврђивање додатне камате има карактер повећања основице за ПДВ у складу са чланом 21. Закона о ПДВ-у.**

У складу са чланом 21. став 7. Закона о ПДВ-у, измена основице врши се у пореском периоду у којем је наступила измена. У описаном случају измена ће настати када давалац лизинга кориснику лизинга утврди износ додатне камате за време мораторијума, што значи у моменту закључивања анекса уговора и/или прихватања новог плана отплате од стране корисника лизинга. Податак о повећању основице уноси се у поље 8а.4 обрасца ПОПДВ.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Рефакција плаћене акцизе – 1. део

Увод

Рефакција плаћене акцизе уређена је одредбама чл. 39, 39а, 39б, 39в и 40. Закона о акцизама („Сл. гласник РС” бр. 22/01... и 30/18 – даље: **Закон**), као и подзаконским актима којима се ближе уређује дата област.

Према Закону, рефакција плаћене акцизе може да се оствари када се акцизни производи набављени у земљи од обвезника акцизе извезу или када се одређени деривати нафте, биогорива и биотечности користе за посебне намене.

У зависности од **намене коришћења** деривата нафте, биогорива и биотечности, рефакција акцизе остварује се када се наведени производи користе као **моторна горива за транспортне сврхе за превоз лица и ствари** или за загревање пословног односно стамбеног простора, као и када се деривати нафте и биотечности користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе. У овом тексту размотрена је рефакција плаћене акцизе у случају када се деривати нафте, биогорива и биотечности користе као моторно (погонско) гориво за транспортне сврхе за превоз лица и ствари, односно за загревање пословног односно стамбеног простора.

1 Рефакција плаћене акцизе за транспортне сврхе, односно за загревање пословног или стамбеног простора

Право на рефакцију (повраћај) плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности које купац – крајњи корисник користи као моторно гориво **за транспортне сврхе за превоз лица и ствари, као и за превоз за сопствене потребе**, односно за загревање пословног или стамбеног простора, у примени је од 1. октобра 2012. године. Имајући у виду да је у међувремену било више измена прописа који регулишу ту област, као и да су донети нови прописи који су у вези са остваривањем права на рефакцију плаћене акцизе, као што је нпр. Закон о превозу терета у друмском саобраћају („Сл. гла-

сник РС” бр. 68/15 и 41/18), у наставку тексту биће пружена детаљнија објашњења која се односе на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности које купац – крајњи корисник користи као моторно гориво за транспортне сврхе, односно за загревање пословног или стамбеног простора, с обзиром на то да се приликом примене Закона на поменуто тему појавио значајан број питања.

Наиме, сагласно одредби члана 9. став 3. Закона, купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности, којим се у смислу Закона сматра правно лице, предузетник, односно физичко лице, кроз купопродајну цену деривата нафте, биогорива и биотечности сноси трошак пуног износа акцизе који је прописан Законом, али остварује право на рефакцију плаћене акцизе у складу са чланом 39а Закона у зависности од намена за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе. Према томе, правно лице, предузетник, односно физичко лице **кроз купопродајну цену деривата нафте, биогорива и биотечности плаћа пун износ важеће акцизе, али може да оствари рефакцију плаћене акцизе у зависности од намена** за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе, под условима прописаним Законом и подзаконским актима.

Рефакција плаћене акцизе на деривате нафте остварује се у пуном износу плаћене акцизе када се деривати нафте користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе, што значи да се врши повраћај пуног износа плаћене акцизе, док се рефакција акцизе за деривате нафте, биогорива и биотечности који се користе у транспортне сврхе или за грејање пословног или стамбеног простора врши до износа прописаног Законом, односно врши се делимични повраћај плаћене акцизе.

Одредбом члана 39а став 1. Закона прописано је да купац – крајњи корисник који деривате нафте, и то гасна уља (дизел-гориво) и течни нафти гас (ТНГ), биогорива и биотечности, користи као погонско гориво за транспортне сврхе, односно за грејање, може да оствари рефакцију плаћене акци-

решење, које садржи следеће податке: датум и број решења, месец за који се врши рефакција акцизе, назив, адресу, место седишта, ПИБ подносиоца захтева, односно име и презиме, адресу и ЈМБГ подносиоца захтева, број рачуна са називом банке и износ акцизе за рефакцију.

Рефакција акцизе врши се у року од петнаест дана од дана достављања решења Управи за трезор. Пореска управа – Централа води евиденцију о лицима која су остварила право на рефакцију плаћене акцизе за загревање пословног односно стамбеног простора, као и о износу остварене рефакције акцизе.

2.3 Деривати нафте и биотечности за које може да се оствари рефакција плаћене акцизе ако се користе за транспортне сврхе

Рефакција плаћене акцизе за деривате нафте који се користе за загревање пословног и стамбеног простора може да се оствари за гасна уља, и то за ЕВРОДИЗЕЛ; дизел-гориво ГАСНО УЉЕ 0,1 и ГАСНО УЉЕ ЕКСТРА ЛАКО ЕВРО ЕЛ., а за течни

нафтни гас под називима: течни нафтни гас – пропан (скраћене ознаке PN); течни нафтни гас – бутан (скраћене ознаке BN) и течни нафтни гас – пропан-бутан смеша (скраћене ознаке PBS).

У складу са одредбом члана 9. став 7. Закона, биотечности за које може да се остварити право на рефакцију плаћене акцизе када се користе за грејање пословног односно стамбеног простора дефинисане су законом којим се уређује област енергетике као течна горива за производњу електричне и топлотне енергије и енергије за грејање и хлађење, произведена из биомасе, осим за саобраћај.

2.4 Износи за рефакцију акцизе на гасна уља, ТНГ и биотечности које се користе за грејање

У табели је дат приказ износа акциза на деривате нафте и биотечности, износа до ког се врши умањење плаћене акцизе и износа који се враћа купцу – крајњем кориснику, који наведене производе користи за загревање пословног или стамбеног простора, по периодима примене.

Врста акцизног производа	Износи који се примењују од 1. 2. 2019. до 30. 6. 2020.			Износи који се примењују од 1. 7. 2020. године		
	Прописани износ акцизе	Износ до ког се врши умањење акцизе	Износ рефакције	Прописани износ акцизе	Износ до ког се врши умањење акцизе	Износ рефакције
Гасна уља	57,63 дин./л	7,47 дин./л	50,16 дин./л	58,72 дин./л	7,61 дин./л	51,11 дин./л
ТНГ	43,76 дин./кг	6,40 дин./кг	37,36 дин./кг	44,59 дин./кг	6,52 дин./кг	38,07 дин./кг
Биотечности	56,30 дин./л	2,81 дин./л	53,49 дин./л	57,37 дин./л	2,86 дин./л	54,51 дин./л

ПС

Редакција

Кратке теме: Порез на добит по одбитку кроз питања претплатника

1 Услуге одржавања

Питање: Добили смо фактуру од фирме из Словеније за услуге годишњег одржавања сервис линије за производњу стубова бетоњерка. На тај износ урађен је интерни обрачун ПДВ-а. Да ли треба да се уради и обрачун пореза по одбитку?

Одговор: У складу са чланом 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено, порез на добит

по одбитку по стопи од 20% обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу накнада од **услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања**, независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

Услуге сервисирања односно одржавања не спадају у услуге наведене у члану 40. став 1. тачка 5) Закона, што значи да се на њих обавеза обрачуна

Одговор: Уколико се не ради о накнади од ауторског и сродних права и права индустријске својине, „обичне” ИТ услуге нису предмет опорезивања порезом на добит по одбитку. Уколико се ради о накнади од ауторског и сродних права и права индустријске својине, порез на добит по одбитку обрачунава се и плаћа у складу са чланом 40. став 1. тачка 2) Закона о порезу на добит правних лица (ЗПДПЛ). У том случају могуће је применити повлашћене стопе из УИДО закљученог са Немачком уколико исплатилац прихода поседује потврду о резидентности.

Наиме, чланом 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ експлицитно су прописане услуге код којих се, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од 20% обрачунава и плаћа. То су приходи од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања. **Правилником о врстама услуга по основу којих нерезидентно правно лице остварује приход који се опорезује порезом по одбитку** ближе се уређују врсте услуга из члана 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица, по основу којих нерезидентно правно лице, осим нерезидентног правног лица из јурисдикције са преференцијалним пореским системом, остварује приход од резидентног правног лица, који се опорезује порезом по одбитку.

Министарство финансија у Мишљењу бр. 413-00-249/2017-04 од 14. 12. 2017. године дефинисало је порески третман накнада које се исплаћују по основу лиценце за софтвер, као и осталих трансакција у вези са софтвером:

„ЈЕСТЕ ауторска накнада – подлеже плаћању пореза по одбитку:

1. накнада за лиценцу за софтвер;
2. накнада за лиценцу за имплементацију софтвера.

НИЈЕ ауторска накнада (не подлеже плаћању пореза на добит по одбитку):

1. накнада за куповину софтвера;
2. накнада за имплементацију софтвера;
3. накнада за одржавање софтвера (услов: постојање основног уговора о лиценци);
4. накнада за унапређење софтвера (услов: постојање основног уговора о лиценци);
5. накнада за дистрибуцију софтвера (услов: постојање основног уговора о лиценци).

Посебно указујемо на то да би у случају тзв. мешовитих уговора (у односу на које се плаћање врши по основу лиценце за софтвер, као и по основу пружања услуга), према нашем мишљењу, било од користи да резидентно правно лице (које врши исплату) од нерезидентног правног лица (поред остале документације неопходне за примену одредаба Уговора) уместо јединствене фактуре, затражи издавање (достављање) две фактуре, од којих би се једна односила на плаћање по основу пружања услуга (нпр. одржавања, унапређења или дистрибуције софтвера), а друга на плаћање по основу лиценце за софтвер (подразумева се да би обвезник морао да води рачуна о томе да су износи на свакој појединачној фактури реално утврђени – да се не би десила ситуација у којој би нпр. износ фактуре за пружање услуга био нереално висок у односу на износ фактуре за лиценцу за софтвер који би у том случају био нереално низак, што свакако надлежни порески органи, у складу са прописима, ако за тим има основа, највероватније неће прихватити).”

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Наслеђивање пореског дуга

Увод

Пореска обавеза је једна од најважнијих пословних обавеза свих привредних и физичких субјеката, а практично представља њихову дужност да, као порески обвезници, плате утврђени порез. Према члану 18. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 86/2019 – даље: Закон), обавеза плаћања пореза (даље: пореска обавеза) представља дужност пореског обвезника да плати утврђени порез и споредна пореска давања (новчане казне, камате по основу доспелог а ненаплаћеног пореза, трошкове поступка принудне наплате и трошкове првостепеног пореског прекршајног поступка за који је надлежна Пореска управа), под условима прописаним наведеним законом и другим пореским законима.

Закон такође дефинише да порески обвезник одговара за испуњење пореске обавезе од момента када су настале чињенице за које је пореским законом прописано да стварају пореску обавезу. При томе, моменат настанка пореске обавезе одређује се за сваки порез посебно (доходак, имовина), у складу са одговарајућим пореским законом, али, генерално говорећи, пореска обавеза не настаје када се порез утврди, него у случају догађаја за који је у Закону прописано да доводи до њеног настанка. Другим речима, утврђивање пореза има декларативан, а не конститутиван карактер.

Према дефиницији из члана 12. Закона, порески обвезник је порески дужник – физичко или правно лице које је пореским законом одређено као обавезно да плати порез, односно споредно пореско давање. Према члану 19. Закона пореску обавезу испуњава:

- непосредно порески обвезник;
- друго лице, када је Законом или другим пореским законом прописано да је одговорно за испуњење пореске обавезе пореског обвезника;
- друго лице које према пореском закону није одговорно за испуњење пореске обавезе.

У контексту испуњења пореских обавеза, Закон у члану 22. посебно регулише испуњење пореске обавезе у случају смрти физичког лица, пословне неспособности или проглашења физичког лица за нестало. Закон је свакако надлежан за регулисање пореских обавеза и испуњење пореског дуга у слу-

чају смрти физичког лица – обвезника пореза, али пре него што његове одредбе по том питању буду по-добрније размотрене, потребно је навести и одредбе неколико других закона у вези са истом темом:

1) Чланом 122. став 1. Закона о ванпарничном поступку („Сл. гласник СРС” бр. 25/82, 48/88, и „Сл. гласник РС” бр. 46/95 – др. закон, 18/2005 – др. закон, 85/2012, 45/2013 – др. закон, 55/2014, 6/2015 и 106/2015 – др. закон) прописано је да, кад суд утврди којим лицима припада право на наслеђе, огласиће та лица за наследнике решењем о наслеђивању. У складу са чл. 123. став 2. истог закона, правоснажно решење о наслеђивању биће достављено надлежном органу управе.

2) У складу са чл. 222. Закона о наслеђивању („Сл. гласник РС” бр. 46/95, 101/2003 – УСРС и 6/2015) наследник одговара за оставиочеве дугове до висине вредности наслеђене имовине, а у складу са чл. 223. истог закона наследник који се одрекао наслеђа не одговара за оставиочеве, односно, „када туженик, као законски наследник, није наследио ништа од свог оца, не може одговарати за његове дугове у смислу Закона о наслеђивању” (Пресуда Општинског суда у Нишу П. 528/03 од 30. марта 2004. и Пресуда Окружног суда у Нишу Гж. 4228/07 од 10. децембра 2007).

Такође, „заоставштина оставиоца прелази на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти, па околност да оставински поступак није вођен не утиче на одговорност законских наследника за оставиочеве дугове” (Пресуда Апелационог суда у Београду Гж. 1455/18 од 7. 3. 2018).

Дакле, санаследници солидарно одговарају за оставиочеве дугове, сваки до висине вредности свог наследног дела, без обзира на то да ли је извршена деоба наследства (члан 224. став 1. Закона о наслеђивању). Чланом 224. став 2. тог закона наглашено је да се дугови међу санаследницима деле сразмерно њиховим наследним деловима, ако из завештања не следи што друго. При томе истичемо и став да „заоставштина оставиоца прелази на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти, па околност да оставински поступак није вођен не утиче на одговорност законских наследника за оставиочеве дугове” (Пресуда Апелационог суда у Београду Гж. 1455/18 од 7. 3. 2018).

њавају наследници у оквиру вредности наслеђене имовине и у сразмери са уделом појединог наследника у моменту прихватања наследства. Истовремено треба имати у виду да је старатељ дужан да управља имовином штићеника коју овај није стекао радом (члан 139. став 1. Породичног закона).

7 Застаревање дуга преминулог лица

Одредбама члана 114. Закона прописано је да право Пореске управе на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече, при чему:

- застарелост права на утврђивање пореза почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је требало утврдити порез;
- застарелост права на наплату пореза почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је обавеза пореског дужника доспела за плаћање.

Када суд утврди којим лицима припада право на наслеђе, огласиће та лица за наследнике решењем о наслеђивању, а затим ће правоснажно решење доставити надлежној организационој јединици Пореске управе како би наследници преминулог пореског обвезника били активно легитимисани за остваривање права и обавеза прописаних законом. Ти наследници испуњавају пореску обавезу преминулог лица у оквиру наслеђене имовине и у сразмери са својим уделом у тој имовини.

Наследнику – пореском обвезнику који у целисти или делимично о доспелости није платио порез пре отпочињања поступка принудне наплате шаље се опомена о врсти и износу пореза доспелих за наплату, којом му се налаже да доспели износ плати одмах, а најкасније у року од пет дана од дана

пријема опомене, са обрачунатом каматом од дана издавања опомене до дана уплате доспелог пореза. С тим у вези, ако је у конкретної ситуацији опомену за плаћање доспелих обавеза по основу пореза на имовину преминулог лица примио син преминулог лица и ако је у моменту пријема опомене решењем надлежног органа био оглашен за наследника преминулог лица, тада се пријем опомене може сматрати и прекидом рока застарелости права на наплату доспелих пореских обавеза по основу пореза на имовину од стране надлежног пореског органа, имајући у виду да се застарелост прекида сваком радњом тог органа предузетом против пореског дужника у циљу утврђивања и наплате пореске обавезе.

После прекида застарелост почиње да тече изнова, а време које је протекло пре прекида не рачуна се у рок за застарелост. Дакле, нема законског основа да се дуг по основу пореза на имовину пореског обвезника – преминулог физичког лица, који је иза себе оставио заоставштину чијег наслеђа су се прихватили његови наследници, отпише у делу до висине вредности наслеђене имовине, осим ако је наступила застарелост права на наплату утврђеног пореза. Наиме, сагласно одредби члана 23. став 1. тачка 2) Закона, пореска обавеза престаје застарелошћу. У сваком конкретном случају надлежни порески орган утврђује да ли је било прекида или застоја застарелости и да ли је, сагласно томе, пореска обавеза застарела. Такође треба имати у виду да право на утврђивање и наплату пореза увек застарева у року од десет година од истека године у којој је порез требало наплатити (члан 114ж став 1. Закона). По истеку тог рока Пореска управа по службеној дужности доноси решење о престанку пореске обавезе због застарелости (члан 114ж став 2. Закона).

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За преузимање и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Усклађивање података о запосленима са новим шифарницима занимања и квалификација – најкасније до 31. 12. 2020. године

Увод

У „Службеном гласнику РС” број 101/2020 објављена је Одлука о изменама и допунама Одлуке о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада (даље: Измена Одлуке), која је у примени од 25. 8. 2020. године. Изменом Одлуке замењен је Прилог Одлуке о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада („Сл. гласник РС” бр. 56/2018 и 101/2020 – даље: **Одлука**), који садржи:

- 1) Шифарник занимања;
- 2) Шифарник нивоа и врста квалификација;
- 3) Шифарник држава и територија;
- 4) Шифарник општина у Републици Србији;
- 5) Шифарник насељених места у Републици Србији.

Пошто је Измена Одлуке у примени од 25. 8. 2020. године, значи да су и нови шифарници у примени од тог датума.

1 Какве обавезе привредним и осталим субјектима који врше пријављивање запослених доноси Измена Одлуке

Најпре треба напоменути да су, у складу са прелазним и завршним одредбама у члану 47. Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС” бр. 95/2018 и 91/2019 – даље: **Закон**), подносиоци јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање (даље: јединствена пријава) дужни да у року од две године од дана почетка примене Одлуке о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области, односно најкасније закључно са 31. 12. 2020. године у Јединственој бази Централног регистра обавезног социјалног осигурања (даље: ЦРОСО) изврше ажурирање података из члана 11. став 4. тачка 1) ал. 11–13. Закона, које се односи на следеће податке:

- алинеја 11 – *Занимање*, према класификацији занимања, оно које се захтева за радно ангажовање на одређеним пословима, односно радном месту (**рубрика 16 – Занимање према радном месту обрасца М**);
- алинеја 12 – *Врста и ниво квалификације, односно образовања*, при чему су то услови за радно ангажовање на одређеним пословима, односно радном месту (**рубрика 17 – Свештен савешник према радном месту обрасца М**);
- алинеја 13 – *Врста и ниво квалификације, односно образовања које лице има* (**рубрика 10 – Занимање свештено школовањем обрасца М**).

Дакле, с обзиром на то да је Одлука у примени од 1. јануара 2020. године, значи да је у јединственим пријавама (обрасац М) поднетим пре 1. јануара 2019. године, дакле закључно са 31. 12. 2018. године, **неопходно ажурирати податке, односно ускладити их са новим шифарницима који су утврђени Изменом Одлуке, и то у следећим рубрикама обрасца М:**

- 16 – *Занимање према радном месту* и
- 17 – *Свештен савешник према радном месту*.

Што се тиче поменуте рубрике 10 у обрасцу М – *Занимање свештено школовањем*, њу није потребно ажурирати. Наиме, с обзиром на то да се и даље користи исти Шифарник занимања и стручне спреме у делу који се односи на стручне спреме, који је прописан Одлуком о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада („Сл. лист СРЈ” бр. 9/98 и 25/00 и „Сл. гласник РС” бр. 15/10 – др. пропис – даље: **претходна Одлука**), уколико је та рубрика раније попуњена, није неопходно ажурирати податке у рубрици 10 обрасца М. **Изузетно, рубрику 10 потребно је попуњити ако у пријави која је видљива на порталу ЦРОСО у рубрици 10 стоји „непознато”,** зато што у прелазним одредба-

Закључак

Чланом 44. Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања прописане су новчане казне за поступање супротно раније наведеним одредбама члана 47. Закона, ако се не изврши ажурирање података у прописаном року, закључно са 31. 12. 2020. године, за следећа лица:

- за подносиоца јединствене пријаве – послодавца са својством правног лица – прописана је новчана казна од 300.000,00 до 1.500.000,00 динара;
- за подносиоца јединствене пријаве – предузетника – прописана је новчана казна од 10.000,00 до 500.000,00 динара;
- за послодавца физичко лице прописана је новча-

на казна од 5.000,00 до 150.000,00 динара.

На крају **обавештавамо све заинтересоване** да на сајту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, на посебној адреси <http://kodekssifara.minrzs.gov.rs/>, могу пронаћи „Приручник за примену јединствене кодике са шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада”, који је издат 2018. године, а садржи подробна објашњења и примере примене материје о којој је у овом тексту било речи. Напомињемо да тај приручник није усклађен са Изменама Одлуке до дана настанка овог текста, тако да смо у погледу неких објашњења и коришћених примера морали да прилагођавамо текст новим шифарницама.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Минимална зарада за 2021. годину утврђује се према новој минималној цени рада од 183,93 динара нето

Према одредбама члана 112. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2015, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – др. пропис) минимална цена рада утврђује се одлуком социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије (даље: Социјално-економски савет). При утврђивању минималне цене рада полази се нарочито од егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његове породице које су изражене кроз вредност минималне потрошачке корпе, затим од кретања стопе запослености на тржишту рада и стопе раста бруто домаћег производа, као и од кретања потрошачких цена, кретања продуктивности и кретања просечне зараде у Републици. Минимална цена рада утврђује се по радном часу без пореза и доприноса за календарску годину најкасније до 15. септембра текуће године, **а примењује се од 1. јануара наредне године**. Минимална цена рада не може да се утврди у нижем износу од минималне цене рада утврђене за претходну годину.

С обзиром на то да чланови Социјално-економског савета Републике Србије нису успели да усагласе ставове, одлуку о висини минималне цене рада за 2021. годину донела је Влада са позивом на

став 2. члана 112. Закона, у ком се наводи да, ако Социјално-економски савет не донесе одлуку у року од петнаест дана од дана почетка преговора, одлуку о висини минималне цене рада доноси Влада Републике Србије. Конкретно, према Одлуци о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2021. године („Сл. гласник РС” 116/2020 од 16. 9. 2020. године), **минимална цена рада, без пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, за период јануар–децембар 2021. године износи 183,93 динара (нето) по радном часу**. То је повећање од 6,6% у односу на минималну цену рада од 172,54 по радном часу, која важи за 2020. годину. Номинално, повећање износи око 2.000 динара нето на месечном нивоу у односу на 2020. годину.

1 Утврђивање минималне зараде у 2021. години

Већ је речено да је Влада донела одлуку о минималној цени рада за 2021. годину, међутим, Закон о раду гарантује запосленом право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Наиме, према ставу 2. члана 111. Закона о раду, минимална зарада одређује се на основу:

обрачун увећања зараде (за минули рад, за ноћни и прековремени рад итд.).

Пример: Послодавац у 2020. години исплаћује зараде које су близу минималне

Послодавац не исплаћује минималне зараде запосленима у 2020. години, али неки од његових запослених имају ниске коефицијенте послова тако да су им основне зараде близу минималних. На пример, за месец октобар 2020. године послодавац је за пуно радно време обрачунао основну нето зараду запосленом у висини од 30.500 динара на бази коефицијента радног места од 5,00 и цене рада код послодавца од 6.100 динара ($5,00 \times 6.100 = 30.500$ динара нето основна зарада). Та основна зарада је изнад важеће минималне зараде за октобар у Србији (износи 172,54 дин. $\times$ 176 ч. за октобар = 30.367,04 динара).

Истина је да је поменута основна зарада у октобру 2020. године већа од важеће минималне зараде, али у јануару 2021. године она ће бити нижа од минималне зараде која ће важити за јануар 2021. године ($183,93 \text{ дин.} \times 168 \text{ ч. у јануару} = 30.900,24$ динара).

Пошто по Закону о раду исплаћена основна зарада за пуно радно време не може бити нижа од минималне зараде, послодавац мора да понуди запосленом анекс уговора о раду, у ком ће му утврдити повећану основну зараду, или у висини минималне, или ће на нивоу послодавца повећати цену рада за обрачун зарада са 6.100 динара на, на пример, 6.200 динара. Тиме би запослени остварио основну зараду већу од важеће минималне у јануару 2021. године ($5,00 \times 6.200$ динара = 31.000 динара), што је више од минималне зараде за јануар 2021. године од 30.900,24 динара. Наравно, и у датом случају ради се о законској обавези повећања зарада бар оних запослених којима зарада у 2021. години пада испод минималне због номиналног повећања минималне цене рада, а то наравно повлачи за собом и питање распона у зарадама са осталим запосленима, као и повећање трошкова пословања. На наведеним основама послодавци који исплаћују у 2020. години близу минималних морају да поставе план повећања висине тих зарада.

3 Нова минимална цена рада примењује се на исплате од 1. јануара 2021. године

Послодавце треба подсетити на чињеницу да се нова минимална цена рада од 183,93 динара при-

мењује календарски од 1. јануара 2021. године, без обзира на то за који се претходни месец исплата минималних зарада врши. Дакле, ако у јануару 2021. године исплаћује минималну зараду за децембар 2020. године, послодавац ће исплатити важећу минималну нето цену рада по часу рада у висини од 183,93 динара, а затим ће обрачунати број часова за месец за који врши исплату, дакле – за децембар.

Исто тако, ако у јануару 2021. године исплаћује минималну зараду за новембар 2020. године или за било који претходни месец у 2020. или чак у некој претходној години, послодавац ће исплатити важећу минималну нето цену рада за 2021. годину од 183,93 динара по часу рада и обрачунати број часова за месец за који врши исплату. При томе имамо у виду одредбу члана 111. став 5. Закона о раду, према којој је послодавац дужан да минималну зараду исплати запосленом у висини која се одређује на основу одлуке о минималној цени рада која важи за месец у којем се врши исплата. Наравно, наведено указује на то да је за послодавце који у 2020. години исплаћују минималне зараде добро да, колико могу, заостале исплате регулишу у току 2020. године, до 31. децембра, по минималној цени рада од 172,54 динара, иначе ће све заостале исплате из 2020. године морати да обрачунају по 6,6% вишој минималној цени рада у 2021. години.

4 Уз повећање минималне цене рада долази и повећање неопорезивог дела зараде

Чланови Социјално-економског савета Републике Србије нису успели да се усагласе око процента повећања минималне цене рада, али су зато усвојили једну другу меру корисну за послодавце – повећање неопорезивог дела зараде у 2021. години.

У оквиру пореске политике за 2021. годину биће утврђено повећање неопорезивог дела зараде са 16.300 на 18.300 динара, што значи и одређено растерећење за трошкове зарада. Према нашим прорачунима, на нето зараду од 50.000 динара наведено повећање неопорезивог дела зараде доноси послодавцу уштеду од око 230 динара. Исто је и када је у питању нето зарада од 80.000 динара. На бруто зараду од 80.000 динара (исто је и на бруто зараду од 100.000 динара) уштеда износи 200 динара (при рачунању од нето износа уштеда је већа јер се нето износ најпре брутира, при чему се у формули појављује повећана константа 1.830 уместо 1.630). **ПС**

Стицање и наменско коришћење сопствених прихода у основним и средњим школама

Увод

Сопствени приходи били су дефинисани као приходи које својим активностима, односно продајом робе и услуга у складу са законом остваре директни и индиректни корисници буџетских средстава и средстава организација за обавезно социјално осигурање. То је дефиниција из члана 2. тачке 16) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/2009 од 17. 7. 2009). У истом закону, сходно члану 22, било је дефинисано исказивање сопствених прихода на следећи начин:

- као сопствени приходи буџетских корисника и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање у акту о буџету, односно финансијском плану, исказују се јавна средства и приходи које корисници остваре својом активношћу, односно продајом роба и вршењем услуга у складу са Законом;
- Влада може да пропише услове, критеријуме и начин коришћења средстава од прихода које корисници буџетских средстава остваре својом активношћу, односно продајом роба и вршењем услуга.

Које су се све измене и допуне наведеног закона односиле на сопствене приходе, хронолошки ће бити приказано по редоследу збивања.

У **првим изменама и допунама** Закона („Сл. гласник РС” бр. 73/2010 од 12. 10. 2010) поменута дефиниција сопствених прихода (члан 2, т. 16) и члан 22. остали су непромењени. Та дефиниција и члан 22. остали су непромењени и у **другим и трећим изменама и допунама** поменутог закона („Сл. гласник РС” бр. 101/2010 од 29. 12. 2010. и број 101/2011 од 30. 12. 2011). У **четвртим изменама и допунама** Закона („Сл. гласник РС” бр. 93/2012 од 28. 9. 2012) у члану 2. долази до брисања т. 16 (о сопственим приходима), као и члана 22. (исказивање сопствених прихода).

Због укидања сопствених прихода прописан је нови члан 110. у прелазним и завршним одредбама, који гласи: „Актом министра утврдиће се рок до кога се могу вршити плаћања са подрачуна кори-

сника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање са којих се на дан ступања на снагу овог закона врше плаћања.

Корисници из става 1. овог члана до рока утврђеног актом министра воде своје рачуноводствене евиденције и израђују прописане финансијске извештаје, а трансакције и пословни догађаји се не евидентирају у главној књизи трезора.”

Везано за проблематику сопствених прихода, као самосталан члан Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему прописан је члан 47[С3], који гласи: „Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе закона и других прописа којима се уређује припадност сопствених прихода корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање.

Изузетно од става 1. овог члана, одредбе закона којима се уређује коришћење и расподела сопствених прихода које остваре установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, укључујући и заводе за извршење кривичних санкција, као и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, престају да важе 1. јануара 2014. године, уколико се за то створе технички услови.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, приходи по основу наплате судских такси, као и приходи које својом делатношћу остваре високообразовне и научне установе, задржавају карактер сопствених прихода и користе се за намене утврђене посебним законом.”

У **петим изменама и допунама** Закона („Сл. гласник РС” бр. 62/2013 од 19. 7. 2013) у 2. ставу самосталног члана Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему (47[С3]) мења се само датум престанка важења одредби Закона и других прописа којима се уређује припадност сопствених прихода корисника буџетских средстава и кори-

Запосленом који ради на пословима на којима је уведено скраћено радно време у складу са чланом 52. тог закона не може да се одреди прековремени рад на тим пословима, ако законом није друкчије одређено.

Констатује се да је послодавац поступио супротно одредбама чл. 53. и 55. Закона о раду.

Препорука: Потребно је увести контролне механизме који ће обезбедити да уговори о раду садрже новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду

Тестирањем уговора о раду код буџетског корисника утврђено је да су уговори о раду непотпуни јер не садрже све елементе који су прописани Законом о раду. Тестирањем 55 уговора о раду утврђено је да свих 55 уговора не садржи новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду.

На основу наведеног уочава се да је послодавац поступио супротно одредбама члана 33. Закона о раду.

Препорука: Потребно је увести контролне механизме који ће обезбедити да евиденција о присутности на раду рефлектује време када је запослени стварно радио

У поступку ревизије тестиране су евиденције о присутности на раду у том смислу да ли евиденције рефлектују време када је радник стварно радио. Прегледом евиденције о присутности на раду (карнети) уочено је да су сви запослени уредно евидентирани о времену проведену на раду. С обзиром на то да у установи постоји потреба за ангажовањем запослених ван редовног радног времена (рад ноћу, рад викендом), на основу евиденције о присуству на раду закључује се да карнет не одсликава реално присуство на раду, с обзиром на то да дани викенда нису евидентирани као радни дан, иако је део радника ангажован и викендом по потреби. Десеторо запослених уредно је евидентирано у евиденцији о присутности на раду као да раде од 08 до 16 часова, а из програма рада установе види се да имају представе у вечерњим сатима, као и викендом.

Осим тога, тестирање код буџетског корисника извршено је прегледом документације на узорку од 18 запослених који су користили годишњи одмор у току октобра, новембра и децембра 2019. године. Увидом у платне листе за октобар, новембар и децембар 2019. године и карнет листе за исти период

утврђено је да на узорку од 18 запослена код 5 запослених приликом обрачуна плате није годишњи одмор исказан на идентичан начин у карнету и у платној листи.

Препорука: Потребно је увести контролне механизме који ће обезбедити да платни листић који се доставља запосленом садржи све потребне податке

У поступку ревизије тестирањем је утврђено да обрачунски листић не садржи све податке прописане Правилником о садржају обрачуна зараде, односно накнаде зараде („Сл. гласник РС” бр. 90/2014 и 44/2018 – други пропис). У платном листићу нису исказани следећи подаци:

- подаци о послодавцу: назив, седиште (адреса), ПИБ и матични број, број рачуна и назив банке у којој се води рачун;
- врсту, основицу, стопу и износ доприноса за обавезно социјално осигурање на зараду, односно накнаду зараде, које је послодавац дужан да обрачуна и уплати у своје име, а у корист запосленог (доприноси на зараду), и то: за пензијско и инвалидско осигурање, за здравствено осигурање, за осигурање за случај незапослености.

Сходно одредбама члана 2. Правилника о садржају обрачуна зараде, односно накнаде зараде, обрачун зараде, односно накнаде зараде садржи:

- 1)** податке о послодавцу, и то:
 - (1) за правно лице: назив, седиште (адреса), ПИБ и матични број, број рачуна и назив банке у којој се рачун води,
 - (2) за предузетника: пословно име, седиште (адреса), ПИБ, матични број, број рачуна и назив банке у којој се рачун води,
 - (3) за физичко лице: име и презиме, адресу, ЈМБГ, број рачуна и назив банке у којој се рачун води;
- 2)** податке о запосленом: име и презиме, адресу, ЈМБГ, назив банке и број рачуна на који се исплаћује зарада, односно накнада зараде;
- 3)** податке о периоду на који се односи обрачун: месец, односно период на који се односи обрачун зараде, односно накнаде зараде (део или коначни обрачун зараде, односно накнаде зараде);
- 4)** податке потребне за обрачун зараде, односно накнаде зараде, као и доприноса за обавезно социјално осигурање и пореза у складу са законом, као и износ зараде односно накнаде;
- 5)** датум одређен за исплату зараде, односно накнаде зараде (датум доспелости).

Календар пореских и других обавеза за октобар 2020. године

Закон о акцизама Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе Уредба о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 9 – 30. 9. 2020.	15. 10. 2020.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 9 – 30. 9. 2020. 1. 10 – 15. 10. 2020.	15. 10. 2020. 31. 10. 2020.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 9 – 30. 9. 2020.	најраније 20. 10. 2020.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 9 – 30. 9. 2020.	најраније 20. 10. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 9 – 30. 9. 2020.	најраније 20. 10. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогориво који се као моторно гориво користе за транспортне сврхе, на обрасцу РЕФ-Т	1. 4 – 30. 6. 2020.	најраније 20. 7. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари, као и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе
Враћање оштећених, односно неискоришћених акцизних маркица	јул–септембар	15. 10. 2020.	Обавеза произвођача, односно увозника да Министарству финансија врати оштећене односно неискоришћене акцизне маркице у претходном тромесечју, са видљивом ознаком серије и серијским бројем маркице, као и да врати маркице за цигарете, алкохолна пића, односно кафе са словном ознаком ЕЦ, ЕА И ЕК
Достављање података о оштећеним односно неискоришћеним акцизним маркицама	јул–септембар	15. 10. 2020.	Обавеза произвођача цигарета, односно алкохолних пића, односно произвођача и увозника кафе да Министарству финансија достави податке о издатим, искоришћеним, оштећеним и неискоришћеним акцизним маркицама за претходни квартал

Закон о угоститељству			
Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 9 – 30. 9. 2020.	5. 10. 2020.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту Напомена: Не односи се на боравишну таксу коју плаћа физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, а боравишну таксу плаћа квартално по решењу, до 5. у месецу за претходни квартал

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 9 – 30. 9. 2020.	10. 10. 2020.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 9 – 30. 9. 2020.	15. 10. 2020.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају тромесечни порески период	јул–септембар	15. 10. 2020.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарско тромесечје за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет мањи од 50.000.000 динара, осим за обвезника из члана 36а Закона
Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ-а у претходном тромесечју – образац РЕФ 5	јул–септембар	30. 10. 2020.	

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016; ауџенџично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орајан не ради, рок исџиче кад проџекне ѿрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 9. 2020. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2019. године	25. 2. 2020.	82.257,00	59.772,00
Јануар 2020. године	25. 3. 2020.	82.836,00	59.941,00
Фебруар 2020. године	27. 4. 2020.	80.288,00	58.132,00
Март 2020. године	26. 5. 2020.	82.320,00	59.681,00
Април 2020. године	25. 6. 2020.	81.486,00	58.932,00
Мај 2020. године	24. 7. 2020.	81.464,00	58.892,00
Јун 2020. године	25. 8. 2020.	82.572,00	59.740,00
Јул 2020. године	25. 9. 2020.	83.016,00	60.029,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2020. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **25.801 динар**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **368.590 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2020. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	184	172,54	31.747,36
Фебруар	160	172,54	27.606,40
Март	176	172,54	30.367,04
Април	176	172,54	30.367,04
Мај	168	172,54	28.986,72
Јун	176	172,54	30.367,04
Јул	184	172,54	31.747,36
Август	168	172,54	28.986,72
Септембар	176	172,54	30.367,04
Октобар	176	172,54	30.367,04
Новембар	168	172,54	28.986,72
Децембар	184	172,54	31.747,36

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а најкасније до 5. у наредном месецу.

Месец	Износ учешћа
Јануар 2020. године	38.939,50
Фебруар 2020. године	41.128,50
Март 2020. године	41.418,00
Април 2020. године	40.144,00
Мај 2020. године	41.160,00
Јун 2020. године	40.743,00
Јул 2020. године	40.732,00
Август 2020. године	41.286,00
Септембар 2020. године	41.508,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2020. године до 31. јануара 2021. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 101.900 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 5.984,00 нето. На износ до 5.984,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

Штампано издање

СУДСКО-АДВОКАТСКИ И АДВОКАТСКИ РОКОВНИК

ИНГ-ПРО д. о. о. издаје Судско-адвокатски и Адвокатски роковник. Публикације су препознатљивог и општеприхваћеног стила, у модерној боји, високог квалитета двобојне штампе и израде. Формати роковника: Судско-адвокатски Б5 – 17,5 цм x 24 цм, Адвокатски роковник А5 – 13,5 цм x 21 цм.

- За 2021. годину корице роковника штампају се у следећим бојама:
 - Судско-адвокатски (велики) роковник у розе, сивој, црвеној и жутој боји;
 - Адвокатски роковник (мали) у розе и сивој боји.
- Роковници ће бити објављени на повећаном броју страна јер садрже продужени седмични систем, закључно са првом недељом априла 2022. године (због заказивања рочишта више месеци унапред и у наредној години).

Роковник садржи:

- Месечни систем,
- Седмични систем (с државним празницима),
- Евиденцију решених предмета по месецима и финансије,
- Судске таксе, адвокатску, јавнобележничку и јавноизвршилачку тарифу,
- Додатне прилоге: Важни датуми, Православни календар за 2021, Важни телефони, Амбасаде, Србија и Црна Гора у километрима, Мерне јединице, Белешке.

За више информација и поруке информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.PROPISI.NET

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА